

Sprawozdania

KS. PRZEMYSŁAW ARTEMIUK

SPRAWOZDANIE Z DRUGIEJ KONFERENCJI NAUKOWEJ Z OKAZJI TYGODNIA MODLITW O JEDNOŚĆ CHRZEŚCIJAN

Tydzień Modlitw o Jedność Chrześcijan odbywa się co roku między 18 a 25 stycznia. Jest to dla chrześcijan różnych denominacji czas wyjątkowy. W tygodniu tym spotykają się na całym świecie na ekumenicznych nabożeństwach, modlitwach, konferencjach, koncertach i innych spotkaniach. W diecezji łomżyńskiej ekumeniczne wydarzenia odbyły się nieco wcześniej. O jedność chrześcijan modliliśmy się podczas Eucharystii w Wyższym Seminarium Duchownym 15 stycznia 2022 roku. Po niej zaś odbyła się konferencja naukowa poświęcona tematyce ekumenicznej, zatytułowana „SZUKAJĄC ŹRÓDEŁ JEDNOŚCI”.

Diecezja łomżyńska w swoich obecnych granicach obejmuje niemal w stu procentach katolików. Chrześcijanie innych wyznań nie stanowią zwartych i licznych wspólnot. Nie spotykamy żadnych z Kościołów tradycji wschodniej czy też reformowanej. Brak innych chrześcijan nie zwalnia nas jednak z refleksji ekumenicznej. Dlatego w tym roku po raz pierwszy obok modlitwy, zorganizowaliśmy konferencję naukową poświęconą tematyce ekumenicznej. Składały się na nią trzy referaty profesorów zajmujących się tematyką ekumeniczną oraz dyskusja. Konferencję otworzył rektor tej uczelni, ks. dr Robert Bączek, zwracając uwagę na Jezusowe wołanie o jedność, zawarte w modlitwie Chrystusa z Wieczernika. W sesji pierwszej wysłuchaliśmy dwóch wykładów. Biblistka, pani prof. ucz. dr hab. Kalina Wojciechowska, związana z Chrześcijańską Akademią Teologiczną w Warszawie, ukazała luterzańską perspektywę jedności. Tytuł jej wystąpienia brzmiał: „Na drogach budowania jedności. Perspektywa luterńska”. Ks. dr hab. Marek Ławreszuk, profesor Uniwersytetu w Białymstoku w referacie zatytułowanym niemalże identycznie, „Na drogach budowania jedności. Perspektywa prawosławna”, przedstawił prawosławne rozumienie jedno-

ści. W sesji drugiej ks. prof. dr hab. Marek Tatar, profesor Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie wygłosił referat: „Specyfika duchowości ekumenicznej”, a po niej odbyła się dyskusja moderowana przez ks. prof. ucz. dr hab. Przemysława Artemiuka. Konferencję zakończył modlitwą o jedność chrześcijan ojciec duchowny Wyższego Seminarium Duchownego w Łomży ks. dr Adam Filipowicz.

Istota ekumenizmu

Ten wywodzący się z języka greckiego termin jest dzisiaj kojarzony nie tylko z ruchem postulującym przywrócenie jedności podzielonego chrześcijaństwa, ale słowem tym etykietujemy zdecydowanie więcej. Ekumenizm stał się synonimem postawy pojednawczej, otwartej, ukierunkowanej na dialog. Odkrywając pierwotne znaczenie tego terminu, spróbujmy odnaleźć jego podstawowy sens i znaczenie, jakie nadaje mu Kościół.

Oikumene, od którego wyprowadzamy polski „ekumenizm” czy też „ekumenię”, wzięło się ze złożenia dwóch greckich słów: *oikos* – dom rodzinny i *menein* – pozostawać, przebywać. W starożytności oznaczało cały zamieszkały świat, w którym człowiek żyje i pracuje. Pozostawało zatem w obszarze języka świeckiego. Spotykamy je u Herodota, Demostenesa czy Arystotelesa, którzy słowem *oikumene* nazywali zaludnioną ziemię. Rzymianie, przejmując od Greków ten termin, nadali mu wyraźne konotacje polityczne i kulturowe. Określali nim cywilizację helleńską, a także całe *Imperium Romanum*. Ekumenia w tamtych czasach zaczęła oznaczać powszechność. Termin ten nie był obcy ani Żydom, ani tym bardziej chrześcijanom. Odnaleźć go możemy zarówno w Biblii, jak i w literaturze wczesnochrześcijańskiej.

Prawdziwy renesans ekumenizmu zaczyna przeżywać na przełomie XIX i XX wieku. Wtedy bowiem rodzi się zjednoczeniowy ruch wśród Kościołów anglikańskich i protestanckich. Rzym, proponując ideę „unionizmu”, czyli powrotu braci odłączonych na łono Kościoła katolickiego, początkowo zachowywał dystans wobec ruchu ekumenicznego. Przełomem okazał się Sobór Watykański II. Po nim nastąpiło otwarcie Kościoła, a także nakreślenie wyraźnych ram dla działań ekumenicznych. Z perspektywy katolickiej możemy zatem mówić o ekumenizmie duchowym, doktrynalnym i praktycznym. Pierwszy realizujemy przez wewnętrzną przemianę, która pozwala dostrzec inne wspólnoty chrześcijańskie i traktować je z szacunkiem. Ekumenizm doktrynalny to praca intelektualna zmierzająca do wza-

jemnego poznania poszczególnych wspólnot. W końcu wysiłek praktyczny przybierający formę spotkań modlitewnych czy wspólnych działań na rzecz ludzkości.

Ekumenizm, będący realizacją Jezusowej prośby o zachowanie jedności (J 17,21), nie oznacza rezygnacji z istotnych elementów własnej tożsamości wyznaniowej. Nie jest również jedynie intelektualnym poznaniem różnych tradycji chrześcijańskich. W najgłębszym sensie oznacza, jak uczył nas ostatni papież, wymianę duchowych darów, które są złożone w każdej ze wspólnot chrześcijańskich.